

Pojedini brojevi:	Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajevima zaposjednutim od 1. br. četa po cijeni od 10 helera	U Beogradu i u krajevima zaposjednutim od 1. br. četa po cijeni od 2.00
U manarbij 12 helera	U Beogradu na dostavu u kuću 3.00
	U manarbij 3.00
	U inostranstvu 4.00

Jedinište: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon br. 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon broj 245.

RATNI IZVJESTAJI.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 9. jula.
Na talijanskom frontu nikakvih osobitih događaja. U Albaniji traje trajno pritisak neprijateljskih snaga, koje nastupaju preko Vojuške. Jugozapadno od Berata došlo je do borbe. U vezi s tim borbenim djelatnostima zadobili su Francuzi na gornjem toku rijeke Devoli prostora.

Načelnik glavnog stožera.

Izveštaj njemačkog vojnog vodjstva.

Kb. Berlin, 9. jula.

Zapadno bojište:

Vojna skupina bavarskog prijestolonasljednika Rupprechta:

Južno od kanala La Basse odbijeni su više puta ponovljeni neprijateljski djelimični napadi. Isto su tako odbijeni jaki neprijateljski napadi na sjevernoj obali Somme. Topnička borba ostala je u ovim odsjecima živa, a u veći se s vremena na vrijeme pojačala sa obe strane Somme. Pred Antheuilom (jugozapadno od Noyona) razvili su se jutros poslije žestoke vatre neprijateljski mjesni napadi. Kod Villers-cotteretske šume osuđeni su na našem borbenom području francuski djelimični napadi.

Juče je oboreno 18 neprijateljskih letjelica. Poručnik Billik izvojevao je svoju 23. i 24., a poručnik Friedricheis svoju 21. vazdušnu pobjedu.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Utakmica za Island.

Prije pola godine stavio je islandski ministar, Jon Magnusson, u sjednici danskog državnog savjeta zahtjev, da se Islandu dopusti opšta upotreba njegove zasebne zastave, koja se do sada mogla isticati samo na Islandskoj unutrašnjoj pomorskoj teritoriji. Ovaj zahtjev Islanda potiče od prijetećih trideset godina u danskoj historiji, a danas je oživio sa važnošću, većom nego ikada. Na to je došlo do pregovora, a Island je uz izvjesne pogodbe dobio pravo na upotrebu svoje zasebne zastave. Tokom posljednjih mjeseci pretvorila se ova pogodnost u znak potpuno zasebne narodnosti i u naglašavanje zasebnog položaja u granicama danske monarhije.

Jasno je, da uzrok iznenada probudjenih nacionalnih osjećanja i težnje Islandjana ne treba tražiti u samome narodu. Pa ako je danski kralj i sma-

Ostavka njemačkog državnog tajnika pl. Kühlmanna.

Admiral pl. Hintze njegov nasljednik?

trao, da ima povoda za davanje ovlaštenja ministru Islanda za njere, „koje će biti smatrane za potrebne zbog osiguranja dovoza robe.“ Ipak je svako u Danskoj znao, da time dobija svoju slabunjavu sankciju stanje, koje je već od dužeg vremena postojalo. Otkad je ustanovljena blokada gladi oko četvornog saveza i neutralaca, velika je Britanija izvršavala nečuven pritisak na ovo ostrvo. Zajući svoje trgovačke odnose prema Islandu sve bolje iskorišćavati. I u ovom slučaju radila je Engleska sa ultimatskim principima i vojničkim prijetnjama najbrutalnije vrste. Islandskom narodu nije ništa drugo ostalo na izbor, nego da se pričinja nevjest, i da svoju pokornost prema diktaturi londonskih vlastodržaca zaogrne u nacionalne zasebne težnje. Pa ako ovakav početak za narod, prilično neudrno od zapadne kulture, i izgleda u najvećem stepenu nedostojan i vrijeđan osude, ipak se prema toj okolnosti mora staviti skromna ekonomska otporna snaga ograničene državne organizacije. Jer možda nigdje nije toliko žudnja za vlašću engleske konzulatske službe uskorila najnevjerojatnije i najgroznije oblike, kao baš na Islandu. Englezi imaju na ostrvu čitavu vojsku konzularnih činovnika, trgovinska špijunaža je do najmanjih pojedinosti organizovana čak i u domaćem gazdinstvu. Njuškajući za tuđim mišljenjem ide tako daleko, da se neki iz samog straha od britanskog represalija prema cijeloj zemlji ustručava, da javno dokumentuje svoje simpatije prema drugim silama, a ne Engleskoj. Ruku pod ruku ide s time, — razumije se samo po sebi — i iznenadno bogacjenje izvjesnih Islandskih krugova, koje leži kao pritisak na privrednim slabostima zemlje. Tu se pridružuje i činjenica, da Danska ima veoma malo sklonosti i sposobnosti za racionalno iskorišćavanje velikih industrijskih mogućnosti na ostrvu. Medjutim se dopisima iz Londona, upućenim norveškoj štampi sivara sistematski raspoloženje za takvo iskorišćavanje. Upozorava se na izgled, koje mora imati englesko-norveški poduzimljivi duh od iskorišćavanja Islandskog blaga u zemljištu.

I tako se ostrvo, čije je značenje još prije kratkog vremena bilo sasvim sporedno, u potpunosti tišini pomaklo u domašaj interesa četvornog sporazuma i u sferu interesa njihovih prijatelja. Što se naročito tiče Velike Britanije, opažene su u posljednje vrijeme jasne linije engleske politike na krajnjem sjeveru. I na drugom danskom posjedu u sjevernim vodama, na Færoerima, došlo je do pokreta za samo-

stalnošću, koji možda još razgovjetnije upućuje na Englesku, nego pokret na Islandu. U sjećanju je i živahno interesovanje Velike Britanije za sudbinu ostrva Spitzbergen, zatim njeno vojničko upletanje na poluostrvo Kola i kod Murmana, koje se može tumačiti kao simptom politike zaokruživanja, upravljene na posljednjem mjestu protiv njemačkih interesa na krajnjem sjeveru. Pri tom se kao nešto zanimljivo mora označiti, da i Amerika težila je jednom gospodstvom na Islandu, kako bi ovo ostrvo udesila kao centralno mjesto svoje prekomorske trgovine drvetom. Dok dakle svjetski rat još bjesni, a Englezi i Amerikanci uvjeravaju jedni druge o svome velikom prijateljstvu, bacaju već unaprijed svoje sjene događaji, koji moraju poslije velike borbe naroda doći: Neprijateljsivo između sporazumnih saveznika izbija na Islandu već danas...

Na kraju da nabacimo još jedno pitanje: Šta su Danci, prijateljski raspoloženi prema zapadu, do sada dobili svojom izdajom germanske stvari u korist zapadnog smetlišta? Gubitak svoga posjeda na Antillima — koji je već postao činjenica, — gubitak svoga cijelog posljednjeg inostranog posjeda — koji se ima očekivati, — teške gubitke što se tiče upliva na moru, te najzad gubitak trgovačkih vrijednosti i brodova. Gore i pri tom bez svakog izgleda izvjesno im ne bi moglo ići, da ih je rat ondje našao. Kuda po rasli kao i iz dobro shvaćenih dalekosežnih obzira na svoju budućnost spadaju ne samo oni nego i druge germanske države sjevera i sjeverozapada.

Ostavka državnog tajnika Kühlmanna.

Kb. Berlin, 9. jula.
Kako se doznaje sa pouzdanog mjesta, primio je car Wilhelm molbu državnog tajnika pl. Kühlmanna za ostavku. Kao njegov nasljednik spominje se dosadašnji poslanik u Kristijaniji, admiral pl. Hintze. (Prema drugim vijestima Hintze bi imao da zamijeni grofa Mirbacha u Moskvi. Op. Ur.) Definitivna odluka ipak nije pala.

Kühlmannov povratak u Berlin.

Kb. Berlin, 9. jula.
Juče se vratio iz velikog glavnog stana u Berlin državni tajnik za spoljne poslove, pl. Kühlmann.

Problem opšteg mira.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ o ratnim ciljevima.

Kb. Berlin, 9. jula.
U vezi sa raspravom članka o ratnim ciljevima, koji je izišao u jednom berlinskom listu, razlaže „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“: Kad bi ovog časa Lloyd George izjavio pred američkim trupama u Francuskoj, da se sporazumne sile ne bore ni za jedan četvrti metar njemačke zemlje, onda bi mi u tome vidjeli staru igru riječima. To je isto držanje, kakvo dolazi do izražaja u zahtjevu Francuske, da ona u vraćanju Elzas-Lotringije ne vidi aneksiju, nego samo nekakvo popravljavanje pretrpljene nepravde. Šta njemačka zvanična mjesta drže o takvim křeševima riječima, konstatovao je prije kratkog vremena državni tajnik pl. Kühlmann, u Reichstagu. Mi se moramo osloboditi iluzija, koje su navodno u vezi sa raspravljanim pitanja o ratnim ciljevima, pošto se protivnik do sada stalno opirao tome, da takodje tim putem podje.

Holandjani za posredovanje za mir.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Rotterdam, 9. jula.
U holandskim gradovima održavaju se veliki mitinzi za mir, da bi se potpomogao predlog mnogih poslanika, koji će vladu pozvati da posreduje za mir.

Intervencija sporazumnih sila u Rusiji.

Neutralnost Finske. — Proglas ruske vlade, kojim se narod poziva na otpor.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Stockholm, 9. jula.
Englezi, Francuzi i Amerikanci, koji su se iskrcali u pristaništima mürmanske obale, smjeraju, da nastupaju prema Petrogradu. Finska vlada će svoju neutralnost time zasvjedočiti, što sporazumne čete ne će smjeti preći granicu finske države. Englezi su već Karelienu proglasili za nezavisnu republiku. Sovjetska vlada nalazi i vidi u ovakom postupku sporazumnih sila potporu protiv revolucionarnih težnjama. Sovjetska vlada je sjevernim okruzima poslala jedan proglas, kojim se svi Rusi, koji bi Engleze pri njihovom nastupanju potpomagali, oglašuju za neprijatelje naroda, i pozivaju se svi podanici, da se odupru prodiranju Engleza.

Njemački protest zbog iskrcavanja na mürmanskoj obali.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Stockholm, 9. jula.
Ovdje se očekuje, da će njemačka vlada sigurno uložiti protest zbog iskrcavanja četa sporazumnih sila na mürmanskoj obali.

Događjaji u Rusiji.

Peti sovjetski kongres.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Berlin, 9. jula.
Peti sovjetski kongres, koji će se uskoro sastati, savjetovaoće se o nacrtu ustava, čije je osnove nedavno obnarodovao list „Izvestija“.

Nasljednik grofa Mirbacha.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Berlin, 9. jula.
Kako „Germania“ javlja, na mjesto poginulog grofa Mirbacha biće za poslanika u Moskvi naimenovan admiral Hintze, njemački poslanik u Kristijaniji. Odluka o tome donijeteće se prilikom posjete državnog tajnika Kühlmanna u glavnom stanu.

Čeho-slovački poraz na Uralu.

Kb. Moskva, 8. jula.
Petrogradska brzojavna agencija javlja: Danas su sovjetove boračke snage potukle Čeho-Slovačke na Uralu. Ovim uspjehom pada sovjetu u ruke najveći dio pruge Jekaterinburg—Čeljabinsk.

Povlačenje Čeho-Slovačke.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Ženeva, 9. jula.
Prema jednoj vijesti iz Harbina, češko-slovačke brigade povlače se u Sibiru na svima linijama.

Ugašena pobuna protivrevolucionara u Moskvi.

Kb. London, 9. jula.
Jedan ruski bežični brzojav javlja, da je ugašena pobuna ljevice socijalnih revolucionara u Moskvi. Nekoliko je stotina lica napušeno.

Poraz krajnjih socijalnih revolucionara.

Kb. Moskva, 8. jula.
Petrogradska brzojavna agencija javlja: Krajnji socijalni revolucionari i menševiki zauzeli su telefonsku i brzojavnu agenciju, koju su bolševički poslali nekoliko sati opet oteli. Krajnje socijalne revolucionare tukle se topništvom u njihovom stanu, i oni su tokom jučerašnjeg dana poslali parlamentare. Bolševički su tražili bezuslovnu predaju.

Opsadno stanje u Moskvi.

Kb. Moskva, 8. jula.
Petrogradska brzojavna agencija javlja: U Moskvi je objavljeno ratno stanje.

PODLISTAK

Mlh. Sretenović: Stojadin.

I.
Ko nije znao i poznao Rafalla Dikanovića iz M.... taj nije znao, šta je to ugursuz čovek.
Beše to momak zdrav, što naši kazali kao od brega odvaljen. Krupan, „batalio dva čoveka“, ali nekako zdepast. Noge okrače a stopala kao detinji grobić. Ruke gadne, uvek priljave kao da se nikad umio nije, a od neke kožne bolesti uvek pokrivene nekim krasticama iz kojih špija neka žuta voda. Šake velike kao ripide, a na kratkim prstima dugački nokti, da bi njima mogao orati. Na kratkom vratu nasadjena velika glavurda kao merica. Lice njegovo bilo je uvek pegavo, kao da ga je neko mekinjama posuo, pa izgleda kao čurije jaje, a uvek nešto crveno, ali to nije bilo pravo crvenilo, nego je više ličilo na broč. I kosa mu je bila boje bročaste, kratka, pa se ukovrdžila, kao ono patkovo pero na repu. Brkovi mu kratki a gusti. Sve su se podavijali unutra i išli mu u usta, te ih je toga radl morao podsecati, upravo reći šištati, a to je u selu bilo najveće čudo, jer ko je još do sad brkove šišao, kakvi su da su, od Boga sut Oči Rafailove bile su male, pakosne, i kao da mu nisu parice, stajale su nekako ukoso, a boje žučkaraiste. Usta velika, gotovo što ono ima reč, od uva do uva, kao da je veslo šisao. Usne debele kao palčevi. I one uvek ispucale i nikada ih nije mogao

sastaviti, te su mu se za to uvek videli krupni zubi, na koje se nahvatala neka crna streš. Kad mu se primakneš, kad s njim govoriš, iz usta mu bazdi kao iz kupusne kace u proleće.
Zbog takvog njegovog izgleda, čim ga vidiš, a ti lepo zaželiš da je malo podalje od tebe.
Ali, ne bi se svet od njega klonio samo zbog njegovog takvog izgleda, da nije imao drugih, većih mahna, zbog kojih su ga se svi klonili kao Bože mil oposti od nečastivoga. U odvratnom i gadnom telu njegovom bila je i duša gadna, „rutava duša“ što naši kažu. Bio je przneta, ubojica i larnadžija. Jednom reči u svakom pogledu ugursuz čovek. Svaditi se s kime i pobiti bilo mu je sladje nego išta. U duši mu je bilo da napravi kavgu. Nije moglo proći soveća, ni slave ni preslave, ni svadbe ni krštenja, ni onako kakvog drugog veselja, gde bi i on bio a da s kime kavgu ne zametne. Čak i na daći, naročito kad malo više povuču, svadice se i pobiti s kim bilo. Vozili se na kolima, mučno je ko mogao na miru ostati. On je morao drugome zakačiti za kola, pa ih ili prevrnuti, ili slomiti levčju, paoc ili napletak; ili zakačiti za marvinče, za konja ili kola i osakati ga, pa ma šta bilo.
Zbog toga, eto svet ga se klonio i izbegavao. Niko ga nigde nije pozivao, ali on sam, i ozvan dodje. Kad ga već djavo negde donese, onda mu svi unajaju i ugadjaju kao da je vladika, samo da na miru prodje i da ne napravi larnu.
Tek bane domaćinu iznenada u kuću:
— Pomozi Bog, domaćine!
— Bog ti pomoću, Ravailo!

— Srećna slava!
— Hvala, hvala, Ravailo!
— Eto ja dodjo... Znam danas ti krsno ime, pa k'o velim biće koja da se popije...
— Hoće, hoće, biće! Dao je Bog! odgovara domaćin i namešta ga za punu trpezu. Od svih gostiju domaćin njega najviše nudi, oko njega se nalčešće nalazi i jedva čeka da se napasti kurtališe. Ali je to Rafalla još više hrabrilo i upravo razmazilo, da je postao prava napast i strašilo.
Bio je snažan i jak kao zemlja. On je to dobro znao i tom svojom snagom ponosio se kao vo rogovima. Kad mu, po nekl put, što naši rekli: nadjje krv na oči, on ide čorale i buče selom kao bik. Tada svako živi, ko je sebi dobru rad beži, sklanjaju mu se s puta, samo da se sa njim ne sretne. Tada, kad mu dodju ta njegova zgranija, mora se on ili s kime pobiti i razbiti mu glavu ili ga nožem ubosti; ili se mora bar s kime porvati i tresnuti ga o ledinu. Ide i traži kavge i boja pa ma to bilo čak i u drugom selu, na njivi, u potesu, na putu, kod mehane ili kod sudnice. Njemu je sve pravo, ma gde to bilo, samo da se zadovolji.
Majke u selu plašile su njime nestašnu i neposlušnu dečicu:
— Dobro, dobro, eno Ravaila, sad ču ga viknuti da dodje! vell majka kome nestašku.
— Jes' ja!
— Jeste, jeste!
— A gde je?
— Eno ga ide šorom.
Siroto dete ušeptrili, pa bež u kuću ili u vajat, pa se zavuču i sakrije čak pod krevet. Tek posle dugog vremena, polako se izvuče ispod kreveta, paž-

ljivo izviriuje i zagleda da li je odista ta napast još tu...
Pored snage, još više je Rafailo imao veštinu u hrvanju. U tome je bio takav majstor, da mu na blizu para ne beše. Ono, istinu valja reći, nailazio je i on na po nekog batu, koji ga je brečio o ledinu, ali on to nikad nije hteo priznati. Jedan put se veli „okliznuo“, drugi put pali su „kokoške“, i uvek tako, nalazio je izgovora samo da ne bude onako kako jeste. Ako bi se onaj usprotivio i tvrdio kako jeste, onda se izrodio svadje a iz svadje tuča. Tada bude i razbijeni glava i rasporeni trbuha. A Rafailo je voleo začikivati i pozivati na hrvanje, nego, čini mi se, išta na svetu. Kad mu opet niko ne izidje na megdan, on digne glavu, napući se kao čuran, pa samo jordan. Onda okupi grditi sve redom monke. Kakvim ti ih imenom ne naziva. Samo ko ga nije dobro poznao, ili ko je bio gotov na sve, usudjivao se pustiti se njemu u ruke i porvati se s njime. Ali, svi su ga dobro poznavali, pa su za to svi čutali, pravili se nevešti i sklanjali se.
Rafallo beše u najboljim mladićskim godinama i ako je u selu važio kao već stari momak.
II.
Nikoga, čini mi se, nisu se devojke u selu više plašile, nego Rafaila. A i jeste bio prava napast i sve su, jadicne, zazirale od njega kao pile od jastreba.
Kod tolikih cura u selu, Rafailo nije mogao naći sebi jaranicu. Čak i Vemija Petrina, koju je sirotinja toliko smilala, i koju su u selu svi smatrali kao onako malo udarenu, sklanjala se od njega.
Jednom prilikom, još pre tri godine, žestoko je nagraiso Rafailo sa Ve-

mijom, i od to doba ostavljao ju je na miru i sklanjao se i on od nje. Vemija bila u Uroševiću zabranu, i po njihovom odobrenju nakupila dobro breme suvadi, natovarila na ledja i ponela kući. Na putu, blizu „Jovanov Vode“ sretno je Rafailo. Nigde nikog na blizu ne beše, zgoda prava za njega. Kao vuk skoči iz zasede i stade pred devojku.
— Stoj!
Vemija se uplašila i stade kao ukopana.
— Gde si bila? pita on.
— Pa vidiš, valjad, u drvima.
— Je li to iz tvog zabrana.
— Nije, ali nije ni iz tvog, reče Vemija i spusti breme, oslonivši se na jedan ogranak, kojim se dotle poštapa.
— Ja znam iz čijeg su zabrana drva, veli Rafailo, preteći.
— Pa ako znaš, znam i ja.
— Kazaću!
— Šta?
— Kazaću Uroševićima da im krađeš drva.
Vemija se zagleda u njega i prsnu u smeh.
— Kaži, vala!
— Znam, ali će te uhapsiti zbog krađe.
— Ako! šta se to tebe tiče?
On malo počuta, počuta, pa se obazre na sve strane, a onda nastavi.
— Neću, bolan, neću! Šalim se ja s tobom, ti znaš da ja tebe begenišem, i pridje joj bliže. Vemija se izmače.
— Nemoj de, čuješ, primicati mi se!
— A što bolan?... Šta ti je ovo? reče on i uhvati je za grudi. Vemija ciknu, izmače se još korak, dva, pa

Rat na moru.

Nova potapljanja.

Kb. Berlin, 8. jula.

Wolffov ured javlja zvanično: Naše podmornice potopile su u zatvorenom području oko Engleske 17.000 tona neprijateljskog trgovačkog brodskeg prostora. Glavnog udjela u ovom uspjehu imao je podmornica pod zapovjedništvom Kapetan-lajtnanta Raberana (Reinharda), koja je na zapadnoj obali Engleske potopila 6 parnih brodova, djelomice u jako osiguranoj pratnji.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Rat u vazduhu.

Vazdušni napad na engleske podmornice.

Kb. Berlin, 9. jula.

Povodom napada njemačkih hidroplana na engleske podmornice pred učem Temze javlja Wolffov ured zvanično, da je prvi odred, pod komandom Christiansena, napao mašinskim puškama englesku podmornicu „E 25“. Borba je trajala 37 minuta i morala se prekinuti zbog nestajanja municije. Međutim je naišao drugi odred hidroplana, pod komandom poručnika Becheta, koji je bio naoružan i bombama, te nastavio borbu. Ovome odredu pošlo je za rukom, da „E 25“ pogodi dvjema bombama. Poslije pola sata prekinut je okršaj, pošto je i ovaj odred ispucao municiju. Christiansenov odred, koji se vratio, da nastavi borbu, konstatovao je, da je „E 25“ postala sasvim nesposobna za manevrisanje, i da plivi po Temzinom ušću tonući na dno. Podmornicu „E 51“, koja je bila teško oštećena, povukao je sobom jedan nadošli engleski razarač. Naše letilice vratile su se neoštećene.

Vazdušni napad na Carigrad.

Kb. Carigrad, 8. jula.

Danas prije podne bombardovalo je pet neprijateljskih letilica Carigrad i bacalo je bombe. Zahvaljujući našim odbranbenim mjerama priličnina šteta veoma je neznatna.

Razne brzojavne vijesti.

Austro-ugarsko-njemačka privredna konferencija.

Salzburg, 8. jula.

Danas je počela privredna konferencija između Njemačke i Austro-Ugarske. Njemački delegati, sa tajnim savjetnikom Goernerom na čelu, stigli su ovamo već juče poslije podne. Austro-ugarsko izaslanstvo vodi šef odjeljenja u ministarstvu spoljnih poslova, dr. Gustav Gratz. Poslije podne su bila unutrašnja savjetovanja. Prava konferencija počinje sutra prije podne.

Kb. Beč, 9. jula.

O njemačko-austro-ugarskim privrednim pregovorima, koji su danas otpočeli u Salzburgu, doznaju listovi s dobro obaviještene strane, da je konferencija i ključno privrednog karaktera i da se u njoj ne će uzeti pretes ni jedno političko ili vojničko pitanje. O gledištu Austro-Ugarske još prošle godine se savjetovalo između zvaničnih mjesta i zainteresovanih organizacija i na toj će se osnovi voditi sadanji pregovori. Zainteresovane organizacije mogle su u ovom već od dužeg vremena održati svoje držanje. Za oblast, za koju sporazum u tom pitanju treba da vođi, riješeno je, da se sporazum postigne jedino između Monarhije i Njemačke. Predlog Austro-ugarske ograđuje i tresnu Rafaila po sred čela. On se prostre kao sveća. Ona pogleda, pogleda oko sebe natovari opet svoje breme drva i ode kući...

Kad se Rafailo povratio i došao sebi, jedva se sećao šta se dogodilo. Svoju bruku nije smeo nikome pričati, ali Vemija nije krila i svima je pričala kako je pošteno odalčila Rafaila, no on je poricao i tvrdio da Vemija laže...

Zbog toga eto, zbog takvog njegovog ponašanja, vidj li ga samo cura da ide njoj, u susret i da će se morati s njime susresti, odmah svaka udara u stranu. Veli ti svaka zaobit, po čitavo pola sata, samo da se s njime ne sretno. Njega je, opet, to strašno ljutilo što ga izbegavaju. Grditi bi, vikati i psovati što mu na um dodje. A kad bi mu se dala zgodna prilika, svetio se devojka kako je samo on mogao i umeo. On nije birao ni reč koju će reći, ni mesto gde će i pred kim će reći. Ni na šta on nije pazio i govorio bi sve što mu na usta dodje, jer nikoga nije ni u šta zarezivao. Nego, od reči im ne bi bilo ništa, ali ih je on i napadao. Padne li mu samo koja jadrna šaka, jedva se sirota iskobelja...

Rafailo se nosio dosta kicoški. Na glavi je uvek imao crni, okrugli šešir, koji je nedeljom i svečanikom bio sav okliven smiljem i raznim, bojenim perjem. Što on sve počinio od devojaka, iz njihovih perćina. Vidj li samo u devojku lepu kitku smilja u kosi, ili guzvicu lepo obojenog guščjeg perja, a on se kao kobac ustremi i samo promumlja:

— O, o, ovo je dobro za mene!

stro-ugarske teži za tim, da se privredni odnosi između obje države ne uspostave na načelu slobodnog saobraćaja, nego da se svi proizvodi, za koje je potrebna zaštita, stave pod zaštitu djumručina. Svi važniji proizvodi, kojima bi slobodan saobraćaj donio štete, podležiće prema tome određenoj djumručini, dok će se za ostale proizvode primijeniti slobodan saobraćaj. Prema tome se radi o jednoj pomiješanoj kombinaciji sistema: zaštite djumručine i slobode. Odnosno poljoprivredni proizvodi predlaže se slobodan saobraćaj. Dalje će se utvrditi, da djumručni savez, koji se bude zaključio između Njemačke i Austro-Ugarske, ne bude agresivnog karaktera prema državama, koje su za sad neprijateljske, na protiv, da bude takav, kako bi se omogućilo u svoje vrijeme uspostavljanje prijateljskog saobraćaja s tim državama. U opšte se ima očuvati trgovinsko-politička akcija sloboda za slučaj kakvog trgovinskog sporazuma s drugim državama. Za sad se smjera da sporazum važi za 20 godina. Poslije 5 godina moćiće se preduzeti revizija ugovora, koja će se i dalje moći preduzimati od 5 do 5 godina.

Produžen rok za upisivanje VIII. ugarskog ratnog zajma.

Budimpešta, 9. jula.

Zvanični list objavljuje produženje roka za upis na 8. ratni zajam do zaključno 24. jula.

Njemačko-danski pregovori.

Kb. Kopenhagen, 8. jula.

(Ritzau-ured) Sinoć je stigao ova njemački odbor od 16 članova, koji imaju da vode pregovore o njemačko-danskom trgovinskom ugovoru.

Novi predlozi za šikaniranje stranaca u Engleskoj.

Kb. London, 9. jula.

Odbor od 6 članova parlamenta, koji se po želji Lloyd-Georgea bavio pitanjem stranaca, objavio je izvještaj, u kome preporučuje interniranje svih neprijateljskih stranaca - muškaraca, koji imaju više od 18 godina, izuzimajući one, što se oslobodjavaju iz naročitih uzroka. Dalje preporučuje, da se sve žene iz neprijateljskih država pošalju kućama, izuzevši one, čiji su muževi dobili oslobodjenje od interniranja. Zatim preporučuje odbor zatvaranje neprijateljskih radnja u roku od 3 mjeseca. Dalje napominje odbor, da bi trebalo provesti oštrije mjere u strazarenju u pristaništima, nego što je to sada slučaj. Ujedno želi odgovarajuća uputstva, da bi se spriječio, da neprijateljske osobe za vrijeme bavljenja u Engleskoj ne posjete brodove.

Eksplozija u trgovini oružja.

Beč, 8. jula.

Danas se desila velika eksplozija u jednoj trgovini oružja u Gumpendorferstrasse. Prema dosadašnjim vijestima palo je žrtvom 24 osoba.

Sa Balkana.

RUMUNJSKA.

O stupanju Rumunjske u rat bivši je ministar Badarau, — koji je još u početku svjetskoga rata svojim prijateljima rekao, da je uvjeren u konačni uspjeh središnjih vlasti, — izjavio neki dan ovo: Naši državni ljudi trebali su znati, da je njemački narod, dospjevši na vrhunac svoga razvika, toliko silan, da anglosasku rasu može preplaviti. Njemačka sa svojom kulturom, svojim privrednim snagama, svojim radom prodira je i preko svjetskih mora, pa i jedna mala zemlja kao što je Rumunjska ne bi trebala da pomišlja na to, da učestvuje u borbi za uništavanje Njemačke. Mi smo ušli u rat i

Hoćeš li mi dati, da se i ja malo zaključim? to govori i sam uzima i ne čekajući odgovora.

Devojka pretrnula. Čuti i gleda samo preda se, a on skida svoj šešir i zaveđa oteto čveće ili perje.

— Ljutiš li se? pita kao bofagi.

Devojka čuti i ne odgovara.

— Ljutiš li se? prodere se on jače.

— Jek! jedva odgovori cura, i ne podižući glave.

— E, dela me pogledaj, pa ču ti vratiti!...

Devojka čuti. Samo ćepkoti pred njim kao jagne pred vukom. On postoji malo, postoji pa ide dalje, dokle celo kolo ne obidje.

Njemu je bilo sve jedno, bio pijan bio trezan. Njegova je pamet bila uvek ista. Samo, kad je pijan, onda je mnogo bešnj. Kad je pijan, njemu nije ni šta i dika mu je isukati nož, koji mu je uvek visio o dugačkom saraču i lupkao ga čak po koljenima.

Toliko puta, pokušavali su stariji ljudi, da mu lepo govore i da ga savetuju, da ne bude takav, da se ostavi svadje i boja. Ali, on na jedno uve čuje a na drugo pušta.

— Rafailo, Rafailo, govorio bi mu po neki starac, prodji se čorava posla. Nagrafašćeš kad tad!...

— Ko, je l' ja?... Ne bojim se ja nikoga do Boga!... Ko mi šta može?... Ko mi šta sme?... Neka preba!...

Starac samo vrti glavom: — Hajde, hajde, dete!...

Rafailo ponosito okrene starcu leđa i ode dalje. Šta ćeš, bila mu je tak-

opazili samo pogreške, koju smo učinili. Pa ipak smo i dalje izdržali. Badarau je u produženju opisao dalje događaje i slom Rusije i njene vojske. Ni tada, rekao je, vlada Bratjanova i Take Jonesca nije htjela pojmiti, da je najbolje riješenje stupiti u pravo o miru.

O miru, koji je Marghiloman zaključio, rekao je Badarau, da tog čovjeka zemlja mora blagosiljati, što mu je pošlo za rukom da taj mir zaključio, koji je bio potreban krivicom drugih. Badarau je zahtijevao njegovanje prijateljskih odnosa prema Njemačkoj.

Znameniti krajevi u Srbiji.

Njihova istorija.

IX.

Valjevo i okrug.

(Svršetak).

Bela Stena, koja je ušla teškim pomenom u srpske letopise. Kad se ide od Valjeva k Mionici, pa se predje reka Banja, u desno od puta je Bela Stena, koja je već toliko porušena, da je sa zemljom sruvljena i obrasla travom. Ovaj je gradić oteo Mahmud paša od Srba godino 1458., onda, kad i Višesavu (vis i grad nad samom Drinom između Bajme Bašte i Rogatiće), Golubac i Resavu. Kad je u ranijim godinama prokopavan put nađena je u Beloj Steni jedna grobnica tako velika, da je iz nje izvadjeno više od 30 kola čovečijih kostiju. U okolini se priča, da se na Beloj Steni tukao car Dušan sa Ugrima, kad su ovi prešli preko Save i počeli prodirati u Srbiju (Letopis Safarika).

Grad Slovac, na visu Slovcu, s leve strane Kolubare, prema brdu Oštrikovcu, koje je na desnoj strani Kolubare. U narodu se priča, da je taj grad gradila Gjurjeva Jerina, pa je bila namislila, vele, da pruži od grada most preko Kolubare na Oštrikovac. Ali najpre pruži ona krpu platna s brda na brdo, pa pusti benu da premosti platnom: ako benu zdravo predje, ona da gradi most, a ako još što bude, da odustane. Bena dodje do nad Kolubaru, pa se strmoglavu u vodu. Jerina videvši to odustane od svoje namere.

U selu Berkovcu, gde izvire reka Toplica, bile su stare zidine, za koje se u narodu priča, da su bili dvori Toplice Milana. Ostatek tih zidina do samog temelja razvukao je okolni narod i gradio sebi kuće.

Velimirovi dvori, u selu Ključu kraj reke Lepenice. To je porušena crkva, jedna se kula do skora dobro održala. Narod priča, da je Velimir bio nekakav vlasnik kneza Lazara i bio vrlo bogat čovek. Imao je tri sina, ali mu oni u ureše nesretnom smrću. U narodu se priča, da ga je prokleo car Lazar, što ga nije lepo dočekao i ugostio, kad je jednom car dolazio u Mionicu.

Ima tri stare crkve: „Markova“, „Petka“ i „Stepenska“. Za njih se u narodu priča ovo: Bila su tri brata: Marko, Stepan i Petko, pa su Marko i Stepan otišli na Kosovo, a Petko je ostao kod kuće. Braća ostave blaga i amanet Petku, da načini svakom po jednu crkvu, jer se oni nisu nadali da će se s Kosova vratiti. Petko načini tri crkve, ali bratnjeve manje, a svuju — Petku — veliku i lepu. Braća se vrate, i videći šta je Petko učinio, prokunu ga, te se Petka i poruši i ne propevavši, a one dve ostanu, i od Kosova su služile Bogu do u najnovije doba, pa valjda i sad služe.

*) Ostavljeno piščevo narječje.

Misli se da su zidane u XIV veku, ali se to mišljenje teško može opravdati.

Ima još starih crkva u Slavkovicu, u Vrtoglavi i Mionici, ali se ne može da zna kad su građene, kad su prestale služiti i kad su porušene.

Medju starine može se uzeti i crkva u Pustini, koja je nekad bila manastir, pa je posle postala svetovna crkva. Po zapisu, koji stoji nad muškom prepratom, ona je dobila ikonostas 1622. godine, a kad je građena ne zna se.

Vredi pomenuti i crkvu Jovanju, malo više Valjeva. I ona je nekad bila manastir. Crkvu ovu zidali su, narod priča, Jovan i Jevta braća Vitkovići. Jevta je za vreme ratova princa Evgenija postao kapetan austrijski i pao je kao junak boreći se u Valjevu (1718.). Njihov je grob s natpisom kod iste crkve.

U selu Krčmaru, 3 sata jugoistočno od Valjeva, postojala je stara crkva koja se pripisuje Kraljeviću Marku; tu ima i neke zidine, za koje narod priča, da su bili podrumi krčmarice Mare.

Kad je Marko, kao što se u pesmi peva, osvetio brata svog Andriju, kog je izdala Turcima Mara, on je molio cara turskog da mu dopusti ozidati crkvu, za dušu bratu svome. Car mu dopusti, ali samo toliko, koliko ozida kamenom koji sam donese na svojim leđima. Marko pristane i ozida malu crkvicu, koja verovatno i danas služi.

U selu Vlajkovicima, 3 sata jugoistočno od Valjeva, ima neka stara crkva, u kojoj je, vele, Toplica Milan, kad je pošao s kopljanicima na Kosovo, prečestio vojsku. Koliko su vojnici bili besni i osioni, kopljima su nabadali naforu. Za to ih je Bog i pokarao, vele stari ljudi, te su stradali na Kosovu, što su bili tako pusti i osioni.

Između ovde imena prvaka valjevskog okruga, koji su svojim radom u istorijskim borbama za slobodu naroda zaslužili pomena: Jevta Vitković, Hadži Ruvim, arhimandrit bogovadjski (mučenički pogubljen u Beogradu januara 1804.), Aleksa Nenadović i Ilija Birčanin (posećeni u Valjevu januara 1804.), Braća Nedići, junački poginuli u oči Cveti 1804. u boju kod manastira Cokesine, Jakov Nenadović, komandant valjevski, prota Mateja Nenadović, Nikola Orbović, knez kolubarski, Petar Nikolajević Moler, vojvoda sokoski, Milić Kedić, vojvoda podgorički (poginuo u boju više Srebrenice aprila 1809.), Maksim Krstić, vojvoda sokoski.

Grad i okolica

Dnevni kalendar

Danas je srijeda 10. jula, po starom 27. juna. — Rimokatolici: Anafilja dj.; pravoslavni: Prepost Sampson.

Kinematografi: C. i k. vojni kinematograf u Kralja Milana ulici br. 56 (Koloseum); U 6 sati poslije podne predstava za vojnike, a u 8:30 sati uveče predstava za časnike uz pratnju garnizonske muzike. — C. i k. gradjanski kinematograf na Terazijama br. 27. (Paris); U 6 sati poslije podne i u 8 sati uveče opšte predstave. (Poslednja uz pratnju vojne muzike 409. etapnog bataljuna.)

Beogradski orkeum u ljetnoj pozornici (bašta „Hotel Takova“ na Terazijama); Početak predstave u 8:30 sati uveče.

Noćna služba u ljekarnama: Od 7. do uključivo 13. jula 1918. višiče noćnu službu u Beogradu ove ljekarne (apoteke): Mielh, Stara Crkvena ul. 8; Kušaković, Knežev spomenik 2; Sekulić, Takovska ul. 37, i ljekarna „Crvenog Krsta“ Beogradska ul. 2.

Slava Topčiderske crkve.

U petak, 12. jula ove godine proslaviće Topčiderska crkva svoju hramovnu slavu Svetog Apostola Petra i Pavla. U oči hramovne slave, u četvrtak u 5 1/2 sati poslije podne održaće se u istoj crkvi bdenije. Na dan slave služiće se svečana liturgija Svetog Jovana Zlatoustog sa početkom u 9 sati prije podne, a po svršetku sv. liturgije biće rezanje slavskog kolača i osvećenje žita (koljiva).

Domaćin ove crkvene slave biće gospodja Jovanka K. Popović, — rođjena Gjurčić.

Crkva Svetog Marka — za beogradsku sirotinju.

Crkva Svetog Marka na Starom Groblju priložila je sirotinjskom odjeljenju opštine grada Beograda svotu od 42.10 kruna, koju je svotu prikupila na tas za vrijeme bogoslužjenja u mjesecu junu ove godine.

Da se jave porodice.

Radi izvjesnog saopštenja potrebno je da se odmah jave sudskom odjeljenju opštine grada Beograda radi izvjesnog hitnog saopštenja porodice ovih umrlih ratnih zarobljenika iz Beograda:

- 1. Milana Bundže;
- 2. Koste Bogdanovića;
- 3. Miloša Birovljevića;
- 4. Jovana Gjorgjevića;
- 5. Dimitrija Dimića.

Ispilata predate vupe i kozje dlake.

Svi oni, koji su predali vunu i kozje dlake magazinju beogradske opštine u Makenzijevoj ul. br. 40, a imaju od magazina potvrdu prijema, neka se zaključno do 20. jula 1918. jave ekonomatu beogradske opštine, Kralja Aleksandra ul. br. 5, soba br. 49, radi isplata. Sobom treba da ponesu i potvrde magazina.

Beogradski orkeum.

Program beogradske „varijetepozornice“ privlači sve više. Naročito se svima sviđaju Strathmore-ove produkcije. On je kratko označen kao fenomen snage, ali se zato pokazao i kao odličan umjetnik u vožnji na velospedu i kao parterter-akrobat. Sve te vrste njegove umjetnosti izazivaju redovno buru odobravanja.

Istorijski kalendar.

Na današnji dan, 10. jula 1509. godine rođen je u Noyonu švajcarski reformator Jean Calvin, o čijem smo životu i radu već govorili na ovom mjestu. — 10. jula 1584. godine poginuo je u Delftu od rube Balazara Gerarda zasniava holandske nezavisnosti, Wilhelm I, grof nassavski, princ oranski, o čijem smo životu i radu na ovom mjestu opširno govorili prilikom godišnjice njegovog rođenja (rođen je 25. aprila 1533. godine). — 10. jula 1866. godina vodila se u toku rata između Pruske s jedne i habsburške monarhije i južnonjemačkih država s druge strane, — o kojemu smo ovih dana u više mah govorili prilikom pojedinih godišnjica, — kod poznate banje Kissingena krvava bitka između Prusa i Bavaraca. Dok su se Saksonci pridružili austro-ugarskoj vojsci i borili se sa njom rame uz rame na glavnom bojištu u Češkoj, borili su se na južno-njemačkom bojištu protiv Prusa Bavarci, Württemberžani, Hessenci i Badenci (hannoverska je vojska sva bila zarobljena u borbama kod Lengnsalze, o kojima smo već govorili). Bavorska je vojska bila poslala liniju frañacke Saale u širini fronta od 20 km, od Wadlaschacha do Hammelburga. Bavarci su koverylo važnu tačku bili sa dva puka posjeli kissinski tjesnac, ali je propustila da posjedne takodje važni brijeg A't nber, koji je zauzela pruska brigada pod Wrangelovom komandom. Prusi kod Lind-smühla izvršise prelaz preko Saale i obidjose lijevo bavarsko krilo, dok je pruska glavna jednovremeno s fronta napala Bavarce, te ih tako natjera, da napuste Kissingen. Pred podne Prusi zauzeše na južni i posljednju odbranenu tačku — kissinsko groblje, gdje su se Bavarci bili utvrdili. Bavarcima pak stiže jedna divizija u pojačanju i oni posjednu nove položaje na Sinnbergu. Poslije podne Prusi zauzeše i taj položaj, ali Wrangelova pruska brigada, koja se još jednako nalazila u prvom borbenom redu napadnuta je oko 6 i po sati kod Nüdingena od odmorih bavarskih pojačanja. Na to se ona povučee do Winkelsa, gdje se ponovo prikupili i krene u protivnapad protiv Bavaraca, koje poslije ogorčene borbe natjera na odstupanje. Bavarci u ovoj bitci izgubiše 50 oficira i 1171 nižih činova i vojnika, a Prusi 36 oficira i oko 900 nižih činova i vojnika. Blizu kissinskog groblja podignut je spomenik poginulim borcima.

Javna prodaja.

Po odluci starateljskog suda izložiće se javnoj prodaji zaostavština poč. Marine Karagunović, na dan 13. avgusta ove godine u njenom stanu u ulici Kralja Milana broj 94. Prodaja će početi u 9 sati prije podne. Pozivaju se kupci, da na ovu prodaju dođu.

Cirkus za ratnu skrb.

Početak predstava u ovom cirkusu morao se za jedan dan odložiti. Pri pretovarivanju u Pančevu slomio se jedan most, uslijed čega je došlo do velikog odugovlačenja. Zbog ovoga su šlepovi stigli u Beograd tek juče poslije podne. Prva gala-predstava biće večeras, u 8 i po sati. Prodaja ulaznica na dnevnoj blagajnici cirkusa, počevši od 10 sati prije podne.

Dnevne vijesti

Nedjelja cara i kralja Karla u Srbiji.

Pišu nam iz Užica: Između ostalih svečanosti u Srbiji u nedjelji cara i kralja Karla, priredjen je i u Užicu jedan svečan dan, koji je bio veoma animiran. Vrijeme dođuše nije bilo povoljno, ali dobro raspoloženje ipak nije time mnogo izgubilo. Program je bio tako biran, da se niko nije htio dati smetati. Taj svečani dan bio je 30. juna, i donio je fondu cara i kralja okruglu svotu od K 20.000. 2. jula bila je u vrtu osnovne škole predstava u korist siromašne školske djece iz mjesta. Jednostavne dječje deklaracije zadobile su kod posjetilaca svečanosti epšte odobravanje. Čista dobit ove predstave iznosila je K 2180.—

Dopis iz unutrašnjosti.

Valjevo.

Predstave beogradskih glumaca. Može se reći, da je Valjevo oživjelo dolaskom srpskih glumaca pod vodstvom kapetana dra M. Ogrizovića i reditelja čiča Ijke Stanojevića. Interes je Valjevčana za sve predstave toliko, da se u odmah prvi dan organizovao odbor rodoljubivih gospodjica koje su na se poštovno prenze i dužnost prodajkara i dobrovoljnih priloga. Kod prvih predstava bile su ulaznice već dan prije raspućane. U prvim redovima moge su se vidjeti zajedno s vojnim licima takodjer i predstavnici vidljivih valjevčankih porodica, među njima i oni, koji su mače bilo zbog želosti bilo zbog dugo odaljenosti od svojih živjela u otuđenoj povućenosti. Srpska riječ s pozornice i

dobrotvorna cijelj privukla je sve bez razlike. A mora se priznati, da to u punoj mjeri zaslužuje i igra beogradskih umjetnika, od kojih su mnogi već od prije dobri i dragi poznanici Vaševa još iz doba prije rata. Prvak njihov g. Milorad Gavrilović rodom je Valjevanin, pa je dosad svaki njegov nastup bio podržan ljen srdačnim pljeskom. Dosad se davala Sudermannova socijalna drama „Čast“ — o kojoj je bilo govora u „Beogradskim Novinama“ — zatim komedija „Kod beogradskog konja“, u kojoj su buru smijeha izazvali čiča Ilija, gđa Stokić i g. Belkić (Oberkellner), a izvršnom se igrom istaknuli g. Todorović i njegova kćerka. U romantičnoj igri „Giganti“ čuimo skladno pjevanje koja uz guralčki orkestar i uživali u igri gdje Sluke, gg. Gečičić i Dinulovića, a i opet čiče Ilije i gđe Stokić. Jučer u nedjelju davala se pred rasprodanom kućom narodna Srčeva „Ivkova slava“, gdje su svi sudjelujući unijeli toliko života i prirodnosti, da ne znamo, koga bismo prije spomenuli, a sudjelovao je gotovo čitavi personal, i kor se je i opet iskazao u narodnim melodijama. Za ponedjeljak je slavljena na repertoar Sterijin „Kir Janja“ i Trikićević „Skolski nadzornik“, dakle i opet narodno veče, a za utorka izvršna komedija „Zlatan pauk“, koju se u Beogradu nije prikazivala, pa će se prema tomu izvoditi u Vaševu prvi put.

Odziv valjevske publike i njeno živučestvovanje kod ovih predstava, koje vrše narodnu i kulturnu misiju, najboljim je dokazom, na kojoj se visini nalaze inteligentni krugovi Vaševa. To je ujedno najbolji odgovor nedavnoma dopisniku „Beogradskih Novina“ g. M. K. koji je tek po prvim impresijama pisao o valjevskoj inteligenciji, a da je nije pravo ni upoznao. Nadamo se, da će beogradski gosti ponijeti o njoj bolje uspomena. Saopštavamo ovdje inače vrijednih prisniska, koji su odmah prvi dan upisali svoje priloge. To su:

- Gg. Julius Smit K 100, Milan Nikolić 100, Mitar Nikolić 56, Milan Jevtić 50, Milutin Dojčinović 50, Adolf Nedić 30, Aca Mladenović 26; po K 20 gg.: Boža Cvetković, Dimitrije Milić, Jevrem Tomić, Heinrich Schmidt; Aca Nikolačević K 12; po K 10: gđa Radmila Dimitrijevića, g-ca Maca Živković, gg. Vojta Radosavljević, Marko Puzović, Nedeljko Pavlović, Radovan Trajanović, Milan Čitaković, Vojin Mašić, Pavle Savić, Boža Najteh, Hija Ilić, Pera Stojanović, gđa Angelina Topalović, g. Milorad Subotić, gđa Emilija Radovanović, g. Zika Tadić, g. Karić, Radovan Mihačević; po K 8 gg.: Miloš Korać, Svetozar Jevtić; po K 6 gg.: Arangel Rašić, Miša Stanković; po K 5 gg.: Miljko Korać, Samuil Marković, N. Popović, Radivoje Janjić, Milan Nošović, Vojta Radosavljević, N. Popović, Ljuba Stanković; po K 4 gg.: Pera

Lazarević, Dragić Atanasković, g-ca Kaja Arangeljović, Nikola Stefanović, N. Matović, Milan Pavlović, Vladimir Popović, Jovan Jugović, g-đa Radisava Luković, g-đa Zika Minić, Živko Romanović, Sreten Vuković K 3; po K 2 gg.: N. Marković, g-đa Mica Matić, Bogojub Gjurij, g-đa Leposava Ković, g-đa Nada Matić, g-đa Cveta Krajinović, g-đa Tereza Götz, Jakov Veselinović, Miloje Todorović, Vojta Varagić, Gjorgje Vujić, Aca Arsenijević, N. Nikolić; po K 1 gg.: Božidar Aleksić, N. N. — Svega K 827.—

Književni prijedlog

„Hrvatska Njiva“.

Primili smo 26. broj revijalnoga tjednika „Hrvatska Njiva“ s ovim sadržajem: Dr. D. Prohaska: Vatroslav Jagić (6. VII. 1838. — 6. VII. 1918.) — Ačim Germanović: Nešto o gradnji radničkih i činovničkih stanova. — Vladimir Čorović: O „Nečistoj krvi“. — Petar Konjević: Osvrt na opernu sezonu. — Smotra: Naučni rad Vatroslava Jagića (Dr. D. P.); Klerikalizam i hrv. vlada (J. Demetrović); Književne bilješke itd. — Listak: Ivo Vojnović: Iz petog Evangjelja. — Godišnja pretplata „Hrv. Njive“ stoji K 36, pojedini broj 1 K. Narudžbe šalju se na upravu u Zagrebu, Nikolićeva ul. 8.

Traže se

Društvo Crvenoga Krsta u c. i k. vojnoj glavnoj guberniji u Srbiji poziva radi primanja novca niže imenovanih lica da se jave, ako su u Beogradu lično sa legitimacijom (prijavnom listom), inače da pošlju tačnu adresu i označe najbližu poštu koja prima novac uputnicom.

I. Zastupniku blagajnika društva Crv. Krsta u c. i k. vojnoj glavnoj guberniji u Srbiji u Beogradu g. dr. Marku T. Leku u, prof., Dobračina ul. 16, svakog radnog dana od 2 i po do 4 sata po podne sa pozivom na broj koji se pred svakim imenom nalazi.

Broj 8781, 8782, 8783, 8784, 8785, 8790 i 8792 Gjorgjević Proka, kočničara, iz Beograda sada u Nišu;

Broj 8787 Ilić Boža, kondukter iz Bogovine; 8797 Ilić Ljubica i deca Stavana, Banjica;

Broj 8791 Kostić Nastasija Gjorgja u Beogradu, Kotorska 17;

Broj 8789 Lazarević Radoša supruga, biv. direk. gna. sad u Čupriji;

Broj 8794 Mihajlović Ljubica udova Spasoja, Balkanska 10; 8800 Mileković Petrija udova i deca Blagoja, Veliki M. Lug;

Broj 8796 Nikolić Živka udova i deca Milana, Vel. Selo;

Broj 8799 Petković Jelena udova i deca Milisava, Zeleznik 47; 8798 Petković Jelena udova i deca Blagoja, Vinča;

8793 Pivljaković Rajko pisar iz Skoplja;

Broj 1561 Spasić Leposava, učit., Kruševac; 8795 Stojković Mileva udova, Kaludjerica;

Broj 8801 Trandafilović udova i deca Petra, Mirijevo;

II. g. Bogdanu Jakšiću, podpredsedniku odbora crvenoga krsta u Kruševcu.

Broj 244 Porodića Živka Grujića, prote iz Kosovske Mitrovice; 315 Marica udova Miloja Živkovića iz Lazarice; 393 Zagorka Kazimirović, učit. iz Jabukovca; 582 Kruna Filipović udova iz Kruševca; 660 Pelagija Milana Milovanovića, Kruševac, Oststr. 44; 703 Danica udova i deca Božidara Miljkovića iz Kruševca; 927 Angelija udova i sin Dragoljuba B. Milenkovića iz Lazarice; 1186 Milan Grujić učit. iz Milentije; 1183 Porodića Ljubomira Nešića svešt. iz Boljevca; 1268 Gjurgje David, kočničar; 1271 Mileva Damjanović, učit.; 1272 Vladimir Dimitrijević, kočničar iz Kragujevca; 1282 Tihomir Gjorjević, kočničar; 1284 Braško Živanović, želj. prakt. iz Gjunisa; 1287 Ivo Zupanjac, manevarista Lapovo; 1346 Magdalena Nikole Nikolića, vojna čin. (Svršice se.)

A. Grin: DAN ODMAZDE

(Nastavak).

„Moramo što prije otići kod njega. Neka kaže što god hoće, ali neću više da ga ostavim samog, sada, kada ga je vidio njegov neprijatelj i kada zna, koji je on. Je li, da, ga je poznao?“

„Boga mi, Mary, zbilja mi se na žalost čini, da ga je poznao. Tada mi nije bilo jasno značenje njegovih pogleda, lojim je mjerio starca i riječi, što ih je tom prilikom rekao, ali ih sada potpuno razumijem. Hajdemo, draga, hajdemo što prije na Markanov trg. Dokle god bude mene, da ga zaštitim, neka se tvoj otac ništa ne plaši pukovnika Deeringa.“

28. glava.

Bila je već pozna jesen, ali toga je dana vladala kao neka zapara. Svakako se spjegmala oluja; iz daleka se čula petmula gmuljavina, a u radionici staroga Husea već je bio mrak. Pojava suvojavog starca nekako se sablažnjivo izdvajala iz okoline tmine.

Danas se nije okretao ovaj točak pored prozora, ali se zato ipak u sobi moglo čuti neko zijanje; to je na drugom stolu u veliko radila mašina Thomasa Daltona!

Bilo je tačno tri sata, kada pukovnik Deering, natmuren i odlučnog izraza lica, stušit u sobu. Bio je došao čas, od koga je starac godinama zazirao. „Kao što vidite, došao sam tačno

u ugovoreno vrijeme,“ reče pukovnik. „Možda bih se još i predomislio, da niste vi, u prkos svojoj zakletvi, do sada upotrebili sva moguća lukavstva, da bi mi izmaldli.“

Čuvši te riječi Stefan Huse kao da se odjednom otrešao svega straha. Hrabro i odlučno odgovori na pukovnikovu primjedbu:

„Roberte Deeringu, kada ste me prije petnaest godina poznali, ja sam blagovremeno bio na licu mjesta. Tada ste vi našli za shodno, da izvršite prevaru, time, što ste nam poručili, da ste na samrti. Od toga vremena smatram, da je za mene prestala svaka obaveza, da se dalje odazivam na vaše pozive. Mrtvi više nemaju nikakvog prava na živina. Osim toga ste nam tada jasno dali na znanje, da mirno možemo otići kuda hoćemo.“

„Vaš je drug drugojače protumačio moje riječi. Pošto je isteklo još petnaest godina, a čim je čuo, da sam još u životu, on se odazvao zahtjevu i bez riječi je platio svoj dug — i to još na sam dan svoga vjenčanja.“

„Samuel White je možda imao drugojače pojmove o časti i životu nego što ih imam ja. Ja sam slab i star čovjek, koji voli svoj život i ne mari da se rastane od njega.“

„I vi ste dobro razumjeli smisao one poruke“, hladno će nastaviti pukovnik. „Ta zar bi inače za sve ovo vrijeme izmislili najbijeđenija sredstva, samo da se izvučete od kazne, koju po vlastitom priznanju zaslužujete?“

„To sam činio zato, što sam bio prezreo vaš prokleti plan, što sam bio saznao, gdje se skrivate i da ste živi i zdravi. Ako ste nam onoga dana dopustili da živi izadjemo iz kuće, to je bilo samo za to što ste još i dalje htjeli uživati u našim mukama i titrali se sa našim jadima. Vi ste samo spremali veći i sjajniji trijumf svojoj osveti za onaj čas, kada vam bude izgledalo da je vrijeme i kada vam se bude čosadilo čekanje. Bila je to paklena zamisao, koja me je ispunjavala užasom. Poštenom bi protivniku rado dao život sa svim onim što mu pruža draži, ali sam se latio do krajošnosti odupreti sotonu i ljudskom obliku, koji se trudio da nam u sreću ulije nove nade, da bi nas samo poslije mogao tim nemilosrdnije smrviti. White nije ništa ni platio o vašoj podloj namjeri i uživao je u životu smatrajući, da mu je sada čar što živi. Ja sam ga ostavljao u vjerovanju, da ste vi umrli nehotički mu zagorčati život, ali što se mene samog tiče, to sam tražio puta i načina, da se spasem. Promjenio sam po drugi put svoje ime i tražio sam nov stan pod novim okolnostima, gdje sam se mogao nadati, da ću moći mirno živiti sa svojim djetetom, usamljen i odvojen od cijeloga svijeta. Ali vi ste me na kraju krajeva ipak pronašli, pa sada

uživata u mome porazu. Ali, davno sam znao koliko ste vi pakostan i nemilosrdan čovjek.“

Pukovnik je bio skrslio ruke preko grudi i stajao je mirno i nepomično kao neki kip.

(Nastaviće se.)

Posljednje brzojavne vijesti.

NJEMAČKI VEČERNJI IZVJEŠTAJ.

Kb. Berlin, 9. jula.

Južno od Noyona odbijeni su francuski djelimični napadi. Uspješne mjesne borbe zapadno od Chau-teau-Thierry-a.

ENGLESKI GENERAL SMUTS O PITANJU MIRA.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Rotterdam, 9. jula.

General Smuts držao je u Glasgovu govor, u kome je o mogućnosti mira rekao ovo: Izgleda mi, da protivnici, ako ovaj rat u opšte treba jednom da se dokaže, moraju od vremena na vrijeme pokušavati, da dodju u dodir. I to mi se čini, da je od velikog značaja. U protivnom slučaju ostaje samo mogućnost, da se rat vodi do kraja, dok se jedna ili druga strana potpuno ne pobijedi. Ali ako ne čemo da se borimo do potpunog sloma, onda je svakako moguće, da se od vremena na vrijeme obavijestimo, šta neprijatelj misli. Mi ne čemo moći u ovom ratu postići mir samo oružanom silom. Konferencija, koja će se na kraju krajeva morati sazvat, imaće samo da odredi pojedinosti, po kojima su se protivnici u glavnim tačkama sporazumjeli. Ali, kako da se dodje do toga, kad ne čemo jedan s drugim da govorimo? Kako da govorimo jedan s drugim, kad jedan drugome dobacuje klevete i prebacivanja? Ja sam skoro ubedjen, da se najviši cilj, t. j. mir ne može postići vojničkom silom, već samo diplomatskim oružjem.

Taj dio govora, koji saopštavaju listovi u Glasgovu nije sapštilo Reuterov ured.

WILSON ZA OPŠTI NARODNI SAVEZ.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Basel, 9. jula.

„Times“-u javljaju iz New-Yorka: Wilson je uputio silama sporazuma notu, kojom ih poziva, da izdadu zajednički proglas, kojim treba da se pozovu svi civilizovani narodi zemlje, da pristupe opštem narodnom savezu.

::: BEOGRAD NA MALOM KALIMEGDANU :::

CIRKUS

U KORIST RATNE PRIPOMOĆI

Danas na veče u pola 9 sati

VELIKA SVEČANA PREDSTAVA

Svako prije podne od 10—12 sati zanimljiva javna proba.

1100

RASPORED ZA:

C. i kr. vojni kino od 10. do 12. jula 1918.	C. i kr. građanski kino od 10. do 12. jula 1918.
Akrobati.	Vampir na jezeru.
Tragična misija. drama u tri čina.	Očitovanje ljubavi uz zapreke komedija.
Čije je dijete? vesela igra u 3 čina.	U sjeni sreće drama u tri čina.
	Stranputicom do cilja vesela igra.

ULAZNICE VAZE KAO PROPUSNICE (PASSIERSCHEIN).

Duša Dragašević u odsustvu svoga brata **Velibora** izvještava srodnike i prijatelje, da će svome ocu, odnosno djedi i svekru

† **Jovanu Dragaševiću**
generalu

davati trogodišnji pomen u četvrtak 11. jula t. g. u 11 sati prije podne u crkvi sv. Nikole na Novom Groblju.

Tramvaj polazi u 10 i po sati sa Terazija.

Beograd, jula 1918. 38140

Sa neizmjernim bolom u duši izvještavamo srodnike, prijatelje i poznanike, da je naš dobri i plemeniti suprug, otac, djeda i brat

† Svetozar Dilber

krojač

poslije kratkoga bolovanja ispustio svoju dobru dušu 1. maja ove god., odnevi sa sobom najveći bol, ostavivši nas same u ovim teškim danima, kada nam je najpotrebiji bio. Stomljeni bolom, koji nam je iznenada došao, ne možemo propustiti, da ovom prilikom izjavimo najdublju blagodarnost svesćenima: prot. Mil. Staniću, parolu kraljevačkom, Jeronimu Božiću arhimandritu žičkom, Hranislavu Koželincu parolu vrđilskom i Jovanu Kostiću parolu siročanskom, te učiteljima Dim. Markoviću i Avramu Andjusiću, koji pri sprovodu činodještvovalahu. Blagodarnimo ovd. pjevačkom društvu „Sv. Sava“, koje je iz počasti pri sprovodu sudjelovalo i sanduk za pokojnika naručilo, oduživši se time svome dugogodišnjem članu i osnivacu. Blagodarni smo ovd. crkvenoj upravi, što iz počasti prema pokojniku, za vrijeme opijela kandila i svijeće u crkvi zapalile i ostalu spremu oko opijela učinile, ne tražeći zato nikakvu nagradu. Zahvaljujemo Milenku Novakoviću knjižaru ovd., koji se vrlo dirljivim govorom na grobu sa pokojnikom oprostito i time nam u nekoliko preveliku tugu ublažio. Naposlijetku blagodarnimo svima građanima i građankama varoši Kraljeva, koji u onako velikom broju pokojnika do vječne kuće ispratiše, kao i onima, koji nam pismeno sautečeće izjaviše.

Kraljevo, jula 1918.

Za uvijek ožalošćeni: supruga Juca; kći Zagorka; sinovi: Milan i Tihomir; unuk Miloš; braća: Sana, Josa i Kostja; sestre: Mica i Dafina i ostala mnogobrojna porodica. A 3222

Izvještavamo prijatelje i poznanike, da će mo našoj miloj i dobroj majci

† Ruži Dedakin

davati polugodišnji pomen u subotu 13. ovog mjeseca u 11 sati prije podne u crkvi svetog Nikole na Novom Groblju.

Beograd, jula 1918.

Ožalošćeni: sin **Aleksa**, kći **Darinka**, snaha **Ana** i ostala rodbina. 38189

Porodića Mihajla Djordjevića izvještava rodjake i prijatelje, da će svome dragom i nezaboravljenom

Mihajlu J. Djordjeviću

profesoru i narodnom poslaniku

davati četrdesetodnevni parastos u subotu 13. jula u crkvi sv. Nikole na Novom Groblju u 11 sati prije podne.

Tramvaj čeka na Terazijama u 1/2 11 sati.

Beograd, jula 1918. 38175

Ožalošćena porodica.

Našoj miloj i nikad neprežaljenoj

† Nastji-Naletu

davaćemo trogodišnji pomen 14. jula u 11 sati prije podne u crkvi gročanskoj.

Molimo srodnike i prijatelje za sudjelovanje.

Gročca, 6. jula 1918.

Ožalošćeni: suprug Čedomir Stamenković, carinik bitoljski; braća: Dragomir i Milan; sestra Dara; snaha Mara; tužna i nesretna tetka Nasta Jov. Petrovića. 38123

Našem milom i neprežaljenom sinu

† Miodragu-Mili

djaku I. razreda realne gimnazije

davaćemo dvogodišnji pomen u petak 12. jula u 10 sati prije podne na Novom Groblju, parcela 71.

Molimo srodnike i prijatelje, da prisustvuju ovom tužnom pomenu.

Beograd, jula 1918.

Vječno ožalošćeni: roditelji: Matija Petrović, kamencorezac; mati Zorka; sestra Milica; brat Mijatko i ostala familija. 38188

Sa bolom u duši davaćemo šesto-mjesečni pomen u četvrtak 11. ov. mjes. u 10 1/2 sati prije podne u crkvi svetog Nikole na Novom Groblju našem milom i nikad neprežaljenom bratu, odnosno ocu

† Mihailu Cvetanoviću

advokatu iz Beograda.

Molimo srodnike, prijatelje, poznanike i pokojnikove drugove, da prisustvuju ovom tužnom pomenu.

Beograd, Kralja Aleksandra ulica 81.

Ožalošćeni kćeri: Bosica i Vidica; nesretne sestre za najviše ožalošćene za svojim jedinim bratom: Julka Cvetanović i Persa Mijalković. 38191

Izvještavamo srodnike i prijatelje, da će mo našem milom

† Dimitriju-Mili J. Pelivanoviću

trgovcu, umrlom zarobljeniku u Ašahu,

davati godišnji pomen 29. juna u 10 sati prije podne u parafinskoj crkvi. Molimo srodnike i prijatelje, da prisustvuju ovom tužnom pomenu.

Paraćin, juna 1918.

Ožalošćeni: majka Neda J. Pelivanović; sin Mića; braća: Milan i Anta; sestre: Saveta, Kaja, Ljubica, Cana; zetovi: Mihajlo, Vasa; sestrići: Miloš, Zanka, Momčilo, Miodrag, Julijana i Mica. 38194-8

CIJENE OGLASIMA:

Osmilina jednog milimetarskog retka (42 mm široko staja) . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staja . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staja . . . Kruna 4
Mali oglasnici Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

MALI OGLASI:
PRIMAJU SE: KNEZ MIHAJLOVA UL. 38

CIJENE OGLASIMA:

Osmilina jednog milimetarskog retka (42 mm široko staja) . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staja . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staja . . . Kruna 4
Mali oglasnici Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

Knjizara „MAPREDAR“
BEOGRAD
Preporučuju ove knjige:
(Cirilicom stampane)
Sjoničević, K 12—
Turgenjev, Prva ljubav 3—
Fausl, 2—
Arčibald, 5—
Manconi A., 7—
Verenici, povezano 7—
Potapano, 6—
Generalova keci 6—
Dostojevski, Bele noci 4—
Tolstoj, Detinjstvo 3—
Zvuci ruske lirike (Antologija) 6—
Dj. Roveta, 3:50
Prvi ljubavnik 3:50
Dela Laze Lazarevića 7:50
Silvan Ruder, 4:50
Knjiga o sreći 4:50
Dr. M. Savljević:
Venerične bolesti 6—
Ko se sme ženiti 1:50
Javne ženske 5—
Našim sinovima kada budu imali 18 god. 2—
Stifliji 2—
(Ilustrirano stampane)
Zabavna biblioteka svaka knjiga 2:20
Moderna biblioteka svaka knjiga 2:20
Biblioteka „Merkur“ 0:90
Biblioteka Novosti 0:60-1:20 1:176-VIII

Namještenja.
Služavka
potrebna je za cijeli kućevni posao. Javiti se Terazije 34, II. sprat, lijevo. 38145-3

Traži se kuharica
za manju porodicu. Javiti se Bitolska ulica 30. 37997-3

Traži radenike i radenice
za pakovanje cigareta, fabrika cigareta u Smederevu.
Dalja obavještenja: Lomna ulica 15, od 8-9 sati prije podne. 38137-3

Sluškinja ili bedinerka,
vična svima domaćim poslovima, traži se. Stupiti može odmah. Plata dobra. Upitati u radnji Braće H. Gabaša, trg. Knez Mihajlova ul. 33. 38185-3

Tražim momka,
koji je već bio u staklarsko-porculanskoj radnji.
Anna Steiner, Vatrogasna 18. 38167-3

Stanovi.
Elegantan stan
od 3 sobe, sa predsofbijem i ostalim prirodnostima, u blizini opštinske ambulante, ko ima za iznajmiti, neka se javi u drogeriji „Vardar“, Kralja Milana ulica br. 70. 38163-4

Razno.
Tražim
jedan klavir pod kiriju. Obratiti se administraciji pod „Klavir 1109“. 38158-5

Spediterska kola sa zapregom
za prenos pokusstva, kabastih predmeta, i trgovacke robe mogu se dobiti kod Mihajla Krsića, Knez Mihajlova ulica 45. 38034-5

Gala bijaker
sa dobrim konjima i luksuznom opremom stavlja se p. publici na raspoloženje za svadbe i izlete. Obratiti se u radnji Mihajla Krsića, Knez Mihajlova ulica 45. 38035-5

Traže se:
Za niže imenovana lica došao je novac od Srpskog Crvenog Krsta iz Zeneve, preko Mihajla Ilića profesora iz Kragujevca.
Pored svakog imena označena je i suma dobijenog novca, te neka svaki u preporučenom pismu pošalje ovrhenu priznanicu od dobitnog opštinskog suda, i naznači tačnu adresu, pa će im se novac poslati poštom kao uputnicom.
Deca Jovana Djordjevića, 28:49; Anka S. Aleksandrović, 28:49; Roza Baloš, 26:81; Jevdokija Jovanović, 33:53; Stanjka Jovanović, 23:45; Simka Jeremić, 26:81; Ilika T. Karanović, 28:49; Milan Kuzović, 28:49; Stanja Kostić, 26:81; Draga P. Djaković, 30:17; Jelensaveta Djaković, 26:81; Mileva B. Miletić, 30:17; Milica P. Marković, 31:85; Neda Marković, 30:17; Persa Milušević, 30:17; Jelena H. Nikolić, 28:49; Vasilija L. Marić, 28:49; Deca Velimira Markovića, 31:85; Danica D. Mihailović, 28:49; Petar Djordjević, 28:49; Stanka Djordjević, 26:81; Milovan Ilić, 52:01; Polka K. Ilić, 65:45; Stojan Ivković, 28:49; Albijana Janković, 26:81; Jovan Radojić, 40:25; Jan.ije Ul. Vasić, 45:29; Marija Vuković, 26:81; Niketa Vasiljević, 26:81; Vida Gajić, 58:73; Jovan D. Gavrilović, 26:81; Milica Ginić, 38:57; Petronije Gligović, 72:17; Evgenije Dinić, 31:85; Angelina Pelivanović, 30:17; Anka M. Petrović, 70:49; Deca Milana Petrovića, 26:81; Jeta Pečić, 82:25; Stana Popović, 26:81; Sava Petrović, 53:69; Zorka Stojadinović, 33:53; Zorka M. Simić, 36:89; Hristina Stanišavljević, 35:21; Hubert Francelo, 67:13; J. Halupa, 48:65; Stojanka Cvejić, 65:43; Draga J. Colaković, 92:33; Mileva Corbić, 28:49; Jelena Sterić, 26:81; Jeta Čirić, 52:01; Draginja Dr. Jakovljevića, udova, 114:17; Radojka M. Janićević, 94:85; Božidar Kovačević, 133:49; Milka Marka Pavlovića, 414:61 Velika Plana; Danica udova Sime Milosavljevića, 143:88; Sava Petrović, služitelj Više Devoj. škole, 421:30; Božidar Urošević, 354:93; Porodica Djordja K. Dimitrijevića, 354:93; Janičije Vasić, penzioner, 94:45; Marija Vuković, penzioner, 46:15; Roza Baloš, penzioner, 70:35; Niketa Vasiljević, penzioner, 70:35; Vida Gajić, penzioner, 130:35; Jovan D. Gavrilović, penzioner, 94:35; Hristina Stanišavljević, 94:35; Lepa Simić, 46:25; Hubert Franci, 178:33; Zivadin Dimitrijević, poštan. činovnik 171:50; Vukana Mištra Novakovića, 250:05; Jelisaveta Stelanović, 112:15; Jevdokija Jovanović, 90:35; Stanjka Jovanović, 25:35; Simka Jeremić, 37:45; Ilika T. Karanović, 78:15; Milan Knežević, 200:35; Stanja Kostić, 37:45; Deca Velimira Markovića, 91:75; Danica D. Mihailović, 78:15; Nata Stojanović, 78:15; Petar Djordjević, 90:35; Milovan Ilić, 144:55.
Polka K. Ilić, 183:75; Stojan Jaković, 64:55; Danica M. Nikolić, 78:15; Jelena K. Nikolić, 64:55; Anka M. Petrović, 183:75; Deca Milana Petrovića, 51:05; Jeta Pečić, 224:45; Mileva K. Petrović, 130:95; Stana Popović, peozioner-pirotehničke, 25:35; Sava Petrović, 144:55; Jovan Radojić, 117:35; Julka M. Simić, 103:75; Hristina Stanišavljević, 112:75; Persa Milušević, 90:25; Mileva B. Miletić, 90:25; Marija P. Marković, 90:25; Neda Marković, 90:25; Roza Baloš, 78:15; Marija Vuković, 51:05; Janičije H. Vasić, 103:85; Anka M. Alempijević, 76:63; Evgenije Dinić, 90:25; Vida Gajić, 144:55; Jovan D. Gavrilović, 51:05; Milica Grujić, 103:85; Petronije Gligović, 210:85; Viljem Dibo, 316:53; Niketa Vasiljević, 78:15; Stojanka Cvejić, penzioner Pirotehničke, 183:75; Draga J. Colaković, penzioner 263:65; Mileva Corbić, penzioner, 78:15; Jeta Čirić, penszioner, 144:55; Jelena Sterić, penzioner, 51:05; Hubert Franclo, 197:25; Ana J. Halupa, 130:95; Vasa Petrović, služitelj Više Deyojacke škole 286:30; Darinka Z. Maksimović — Pilica, 118:25.
Medju ovim licima većina su penzioneri Radničkog Fonda, Vojno-Tehničkog Zavoda u Kragujevcu. A 3224-5

Milivoju Sjenickom, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim poradite kod Koste Co-hačiča, Milana Mihajlovića i Milutina Ajdačića, monopolskih činovnika, da mi izvole poslati pomoć, koju već pet mjeseci nikako ne primam kao dugogodišnji križac fabrike duhana. Ja sam bolestan i u oskudici. S poštovanjem Luka Luka P. Milivojević, križac, Laudanova 14, Beograd. 38160-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim poradite kod Koste Co-hačiča, Milana Mihajlovića i Milutina Ajdačića, monopolskih činovnika, da mi izvole poslati pomoć, koju već pet mjeseci nikako ne primam kao dugogodišnji križac fabrike duhana. Ja sam bolestan i u oskudici. S poštovanjem Luka Luka P. Milivojević, križac, Laudanova 14, Beograd. 38160-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Milivoju Sjenickome, Geneve, Case 4489, Servette.
Molim javite mojoj sestri Vukosavi S. Avramović u Aix en Provence, da smo svi zdravi i da se ona odmah javi, jer od nje nemamo već 4 mjeseca nikakvo izvješće. Njoj pišem redovno preko A. N. Jovanovićeve, Geneve, 3 Bde Philo-sophe 3. Ljubica J. Jovanović, Car Uroša 31. 38157-8

Obuće
Ženske muške i dečije.
Saudala, papirna, Bilo-veja, šnara i kroza za obuću.
prodaje na licu i na par
obućarska radnja Miloša Savića, Kolarčeva 46, Beograd.

Dugogodišnja agenturska radnja 36984
WILJEMA WAJSA
BEOGRAD, Balkanska ulica 18, BEOGRAD.
Pored nabavke svakovrsne robe direktno od fabrikanta od-počela je vršiti posredstvo pri kupovini i prodaji svakovrsnih NEPOKRETNIH IMANJA
Iako u Beogradu tako i u unutrašnjosti Srbije.
Osim toga kupujem dobro očuvane pisane mašine i kasa.
Za obavještenja obratiti se svakog dana od 12-3 sata po podne.

Najbolji bečki 1157
zavod za odgoj djevojaka
Karola v. Kastaly, Excelenc Jihn v. Solwegen
u savezu sa licejem,
tečajem za daljnju izobrazbu, za jeziko, glazbu i pjevanje.
Internat, poluinternat, eksternat.
Bogata izvrsna opskrba.
Upute se daju od 11-1 sata prije podne i od 3-5 sati po podne.
Wien VIII., Langesgasse 65., Tel. interurb. 5299/8.

SIRIŠTE U PRAŠKU
može se dobiti na veće
i manje količine u
Drogeriji „VARDAR“
Kralja Milana ulica broj 70.

Gradjanski sud c. i kr. okružnog zapovjedništva u Beogradu.
Br. 4665/14/1917.

Edikt.
U stečajnom postupku poveljenom već po srpskom trgovačkom sudu u Beogradu protiv Danila Kostića vlasnika cigljane „Makedonija“ u Beogradu, poziva se svaki, koji imade s bilo kakvog razloga kakovu tražbinu na stečajninu, da iste do 25. jula 1918. kod ovoga suda uz priklop dokazala ponovno prijave, ako neće da se izvrgnu posljedicama § 54. stečajnoga postupka, zatim da na dan 27. jula 1918. prije podne u 9 sati bilo sami bilo po punomoćniku prisustvuju uređenoj sjednici kod ovoga suda (Vlajkovićeve ulica 2, II. sprat vrata broj 9), jer će u protivnom slučaju sud postupiti bez njih, samo sa onima, koji dođu na sjednicu i to po § 66. i 70. stečajnog postupka.
U Beogradu, 22. juna 1918. 1188
Dr. Boros, o. r. kr. ug. kotarski sudac.

Gradjanski sud c. i kr. okružnog zapovjedništva u Valjevu.
Br. 779/2/1918.

Objava.
Sudac za izvanparbene pravne stvari gradjanskoga suda c. i kr. okružnog zapovjedništva u Valjevu daje na znanje, da je „Obnovovačkoj Zadrugi“ u Obnovcu imenovan kuratorom trgovac iz Obnovca Sava S. Mlečić, a za zamjenika kuratora trgovac iz Obnovca Ljubomir Vukajlović.
Valjevo, 24. juna 1918. 927
Gradjanski sud c. i kr. okružnog zapovjedništva u Valjevu.

Obuće!!!
ZENSKE visoke, pitke na vez i isječne (dekolte) MUSKE visoke; i
DJECJE u svim veličinama od boksa i ševrosa, a do- brog materijala uz umjerene cijene preporučuje
STOVARŠTE Radivoj Savin i Drug
Beograd, Knez Mihajlova ulica 7 do „Cara“ 1175

Najnovije! Najbrže!
Nema više iscjepanih čarapa!
Ko želi da za mali novac ima čitave čarape neka čita: krpim čarape ameri- kanskim načinom. Za jedan par čitavih, potreban je par i po pocjepanih. Prak- tično, za kupovne čarape. Neka se po- štovana publika o svemu izvoli uvjeriti.
ZELENI VENAC 12.
CIJENE SOLIDNE. — USLUGA BRZA I TAČNA.

Akcionarski kapital K. 130,000,000.—
EKSPOSITURA
Rezerva K. 62,000,000.—
ENGLESKO-AUSTRIJSKE BANKE U BEOGRADU
posreduje pri odašiljanju novčanih pošiljaka — i telegrafskim putem — zarobljenicima i interniranima preko zasebnog odjeljenja brzo, pažljivo i uz umjerenu nagradu. 973

Teško ožalošćena i neutješena Darinka Dj. Djema s porodicom, izvješta da će svom milom i neprežaljenom suprugu
Djoki Djemi
apotekaru
davati šestomjesečni pomen u subotu 13. jula u